

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 8 nov. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker persoonlijk.

Ik ontving bezoek van Cutts, Australische lid van de UNCI, die mij kwam mededelen, dat hij zich einde dezer week naar Australië zou begeven. Het doel van het bezoek was van persoonlijke aard, maar hij zou ook over UNCI-aangelegenheden spreken. In dit verband verdient aandacht, dat ook Hood, Australische Ambassadeur h.t.s. naar Australië is vertrokken.

Cutts verheelde niet, dat hij van plan is in Canberra de vraag op te werpen of de UNCI nog wel een taak had. UNCI kon toch niet eeuwig blijven en Cutts vroeg zich af of het moment om de UNCI op te heffen niet aangebroken is. De behandeling van de Ambonaffaire - overigens met een voor de UNCI minimaal succes - zag hij als laatste activiteit van de UNCI. Weliswaar zou de NG-kwestie nog aan de orde komen, maar Cutts kon zich niet indenken, dat de UNCI in haar tegenwoordige samenstelling een voor Indonesië acceptabel orgaan zou zijn in deze kwestie, gezien het Australische standpunt inzake NG. Van de Indonesiërs zou niet kunnen worden gevraagd dat zij in NG-kwestie de UNCI als onpartijdig orgaan zouden beschouwen. Bovendien zou het Australische lidmaatschap in de UNCI ook door Australië zelf niet kunnen worden gecontinueerd, daar de Australische vertegenwoordiger onmogelijk zou kunnen optreden als onpartijdige instantie zonder tegen de belangen van eigen land in te gaan. Gezien openhartige sfeer, waarin de UNCI en het HC steeds gewerkt heeft, wilde hij niet vertrekken zonder mij in kennis te stellen met zijn inzichten, waarover hij zo mogelijk gaarne mijn opvatting zou leren kennen.

Ik antwoordde zijn overwegingen te kunnen begrijpen, maar persoonlijk het verdwijnen van de UNCI en zeker ook het aftreden van Cutts - m.i. meest scherpzinnige lid van het gezelschap - bijzonder te betreuren. De door Cutts naar voren gebrachte aspecten hadden geen onderwerp van overleg tussen mijn Regering en mij uitgemaakt, maar ik kon Cutts wel verzekeren dat ik hier tevens het standpunt van mijn Regering overbracht. Ik verklaarde mij te kunnen indenken, dat de UNCI-leden teleurgesteld waren door de door de VR aangenomen houding en door ergerlijke(?) gebrek aan steun van hun mandaat, maar wees er op, dat de UNCI toch ook in de Ambonaffaire nuttig werk had verricht in het bij elkander brengen van partijen.

Moeilijker verklaarde ik het voor mij, zijn bezwaar tegen Australische vertegenwoordiging UNCI bij behandeling NG-kwestie te ontzenuwen. Dat noch Indonesië, noch Australië waarschijnlijk veel zouden voelen voor tegenwoordige samenstelling UNCI-behandeling NG-affaire, moest toegegeven. Toen in gesprek vervanging Australië door India naar voren kwam, verklaarde ik te betwijfelen of van de zijde van India veel enthousiasme zou worden betoond om de rol van Australië over te nemen, waarbij ik mijn U.E. uit mijn brief 23 October nr. 355 bekende these ontwikkelde, dat India uit Aziatische politieke overwegingen Indonesië dan zou moeten steunen, maar daarvoor in onderhavige geval weinig zou voelen en dat bovendien India ongaarne partij zou kiezen in conflict, waar Aziatisch Indonesië zou staan tegenover Australische Commonwealth-partner. Overigens zou Cutts begrijpen, dat ik geen bezwaar had tegen de wijze waarop de UNCI thans geconstitueerd is.

Cutts maakte overigens niet de indruk onverdeeld bewonderaar te zijn van Spenders NG-politiek. Wanneer Nederland en Indonesië tot regeling zouden komen, die niet in overeenstemming was met stringente uitlatingen Spender, zag hij niet in dat Australië iets anders zou kunnen doen, dan zich bij feiten neer te leggen.